



Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center



M 0 7 2 5 0 1 2 2

JESENSKI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡

Petek, 31. avgust 2007 / 80 minut

*Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca. Izpitni poli je dodana barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Odgovarjajte v povedih, ne le z besedo ali besedno zvezo. Odgovore vpisujte v za to predvidene prostore z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. Nečitljive rešitve in nejasni popravki se točkujejo z nič (0) točkami.

Ob nalogah je v oklepaju na desni strani navedeno možno število točk.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 2 strani, od tega 1 prazno.

PRAZNA STRAN

Obrnite list.

D1 – SLOVENIJA

1. Poimenujte štiri **naravnogeografske enote**, ki se stikajo na ozemlju Slovenije.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

(2 točki)

2. Opišite eno prednost in eno slabost **geografskega položaja Slovenije v Evropi**.

Prednost: _____

Slabost: _____

(2 točki)

3. Poimenujte **tri jezikovne skupine**, v katere uvrščamo **avtohtone** jezike, ki se govorijo na ozemlju Slovenije.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

4. Opišite dve **pravici manjšin** v Sloveniji.

1 _____

2 _____

(2 točki)

5. Napišite, katero tipično **značilnost** naše države **opisuje besedilo**. Pojasnite eno **prednost** te značilnosti **za Slovenijo**.

Čeprav je Slovenija majhna, jo po geografskih merilih le s težavo opišemo na kratko. Če opis zastavimo splošno, izpustimo množico zanimivih podrobnosti, ki dajejo pomemben pečat slovenski pokrajini. In če skušamo najti skupne poteze, ugotovimo, da se lahko na kratkih razdaljah občutno razlikujejo relief, podnebje, vode, rastlinstvo, prst, naselja, narodna, starostna in verska sestava prebivalstva, vrsta kmetijstva, industrijska razvitost, prometna dostopnost, turistična izraba in še številne druge lastnosti pokrajine.

(Vir: Klemenčič, M. M., Lipovšek, I., 2002: Geografija Slovenije 1, str. 8. DZS. Ljubljana)

Značilnost: _____

Prednost: _____

(2 točki)

D2 – SLOVENIJA

6. Med naštetimi energijskimi viri podčrtajte **tri neobnovljive**.

Energija morskih valov	Zemeljski plin
Geotermalna energija	Energija plimovanja
Nafta	Hidroenergija
Energija vetra	Premog

(1 točka)

7. Imenujte vrsto **premoga**, ki ga uporabljajo v termoelektrarni **Šoštanj**, in pojasnite, zakaj kljub **nizki kalorični vrednosti** uporabljajo ta premog.

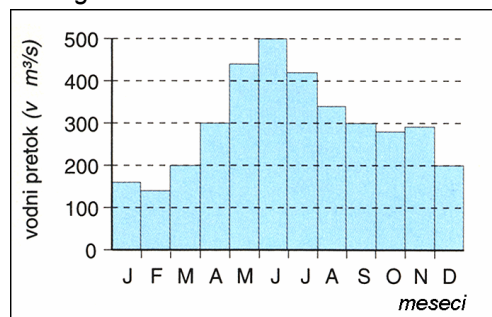
Vrsta premoga: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

8. **Hidrogram 1** prikazuje rečni režim naše hidroenergetsko najbolj izkoriščene reke. Imenujte to reko in pojasnite **primernost** rečnega režima glede na razmerje med proizvodnjo električne energije in porabo elektrike **pozimi**.

Hidrogram 1



(Vir: Kunaver, J., in drugi, 1995: *Obča geografija*, str. 119. DZS. Ljubljana)

Reka: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

9. Ovrednotite vlogo **Jedrske elektrarne Krško** z vidika **potreb** naše **države** po električni energiji in z vidika **vpliva na okolje**.

Potrebe po električni energiji: _____

Vpliv na okolje: _____

(2 točki)

10. Imenujte dva **različna alternativna** energijska vira, ki bi ju lahko izkoriščali v **Vzhodni Krški kotlini** in **Koprskem primorju** ter pojasnite **naravno danost** za njuno izrabo.

Vzhodna Krška kotlina: _____

Pojasnitev: _____

Koprsko primorje: _____

Pojasnitev: _____

(3 točke)

E1 – SLOVENIJA

11. Zemljepisnim imenom pripišite tisto **regijo Alp**, v katero spada:

Jezersko: _____

Ljubelj: _____

Kanin: _____

Velika planina: _____

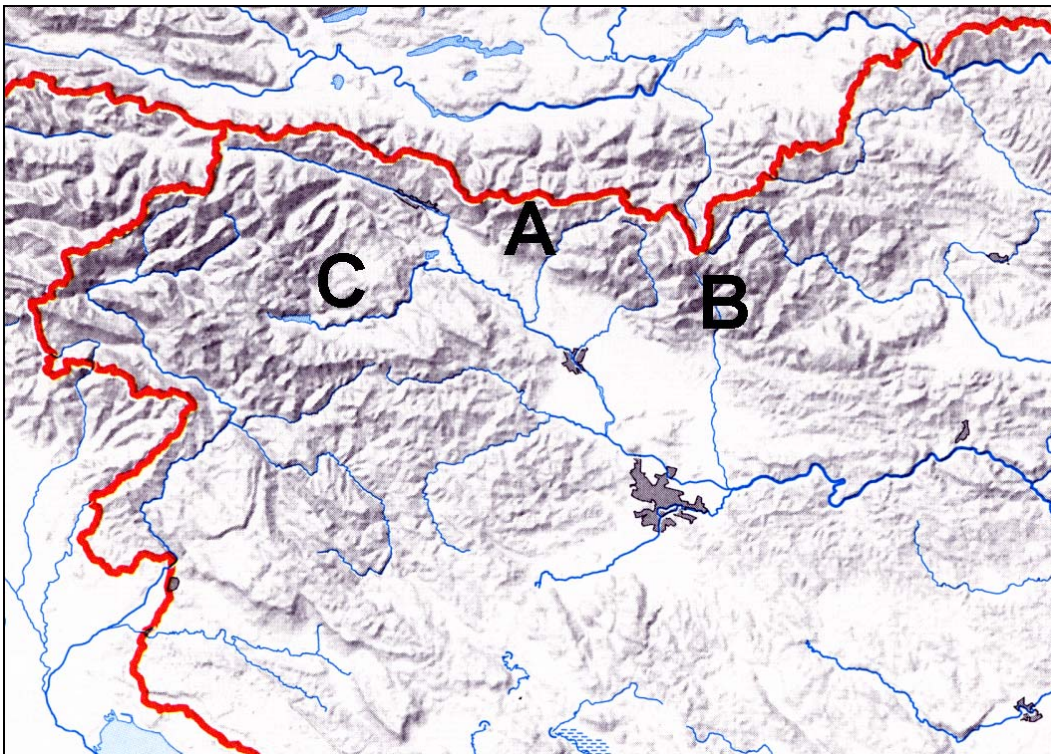
Logarska dolina: _____

Pokljuka: _____

(2 točki)

12. Primerjajte regije, ki so na **karti 1** označene s črkami **A**, **B** in **C**. Obkrožite številki pred **dvema** **pravilnima** odgovoroma.

Karta 1



(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 1999: Živim v Sloveniji. Delovni zvezek, str. 18. Modrijan. Ljubljana)

- 1 V regiji B pade največ padavin.
- 2 V regiji A je največ planinskih pašnikov.
- 3 Regija A je geološko najbolj pestra.
- 4 V regiji C je največ večjih krajev.
- 5 V regiji B je največ kraških planot.

(2 točki)

13. Opišite **dva vzroka** za nadpovprečne strmine v Alpah.

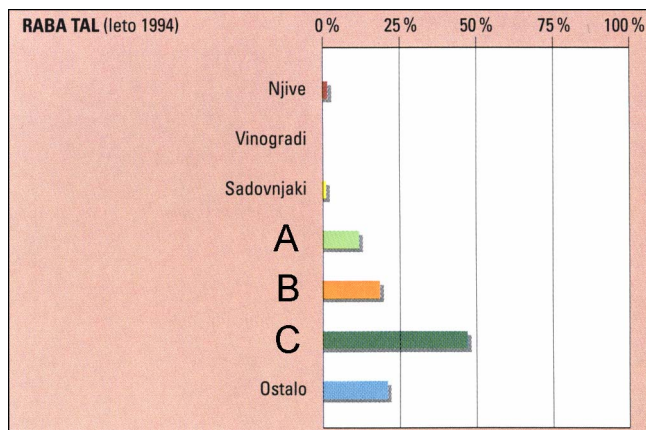
1 _____

2 _____

(2 točki)

14. K črkam **A**, **B** in **C** pripišite ustrezno **рабо tal** (zemljiško kategorijo) v Julijskih Alpah, ki je prikazana v **grafu 1**. Izbirajte med gozdovi, travniki in pašniki. Opišite **tradicionalno obliko kmetijstva**, ki je vezana na zemljiški kategoriji **A** in **B**.

Graf 1



A _____

B _____

C _____

(Vir: Perko, D., in drugi, 1998: Slovenija – pokrajine in ljudje, str. 69. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Opis: _____

(2 točki)

15. **Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje industrijski obrat v **Zgornjesavski dolini**. Napišite **najpomembnejši** lokacijski dejavnik te tovarne in pojasnite, zakaj je lokacija **manj primerna** za to dejavnost.

Lokacijski dejavnik: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

E2 – SLOVENIJA

16. Napišite **imeni** dveh **regij**, ki ju uvrščamo k **Nizkim Dinarskim planotam**.

1 _____

2 _____

(2 točki)

17. Opišite tri **naravnogeografske** značilnosti Nizkih Dinarskih planot.

1 _____

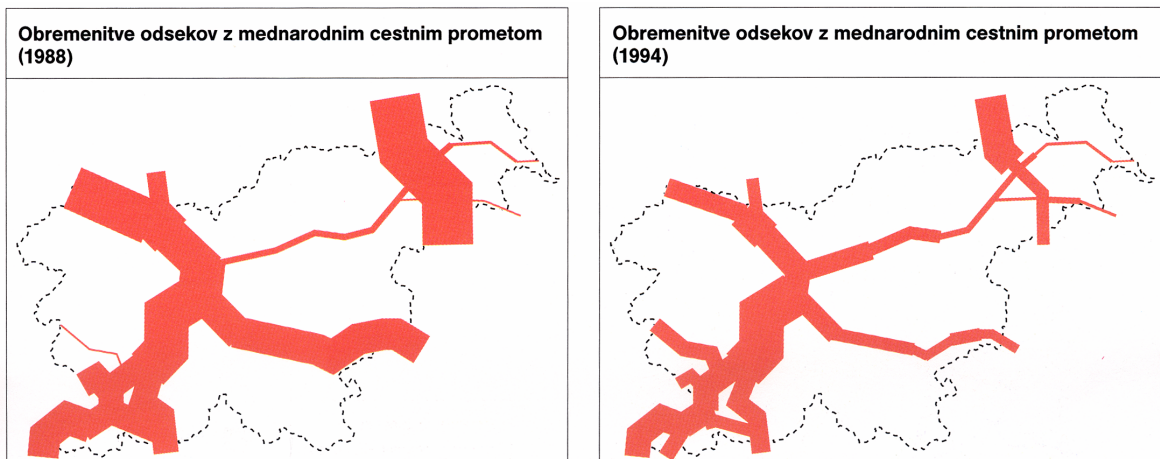
2 _____

3 _____

(2 točki)

18. **Slika 1** prikazuje obremenitve posameznih cestnih odsekov v Sloveniji z mednarodnim cestnim prometom v letih **1988** in **1994**. Navedite **glavni vzrok za zmanjšanje obremenitve cest** na območju **Nizkih Dinarskih planot** v tem obdobju.

Slika 1



(Vir: Brinovec, S., 1997: Slovenija, zemljepis za 8. razred osnovne šole, str. 91. Mladinska knjiga. Ljubljana)

(1 točka)

19. **Novo mesto** je največje zaposlitveno središče Nizkih Dinarskih planot. Napišite dve **glavni industrijski panogi**, ki sta razviti v mestu.

1 _____

2 _____

(1 točka)

20. Kraški izviri so na Nizkih Dinarskih planotah glavni vir oskrbe z vodo, ki pa je zaradi onesnaženosti pogosto manj primerna za pitje. Opišite vpliv ene značilnosti kraškega reliefa na **slabšo kakovost vode** in navedite možen ukrep za **zmanjšanje onesnaženosti** vodnih virov.

Vpliv: _____

Ukrep: _____

(2 točki)

21. Pojasnite dva vzroka, zakaj večina **kmetov** na območju **Nizkih Dinarskih planot** ne more konkurirati kmetom na **Danskem**.

1 _____

2 _____

(2 točki)

PRAZNA STRAN